

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Кафедра менеджменту і адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 «Проректор
 з науково-педагогічної роботи
 професор _____ В. ПЕТРОВ
 „30” _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка вищої школи

Галузь знань: **07 «Управління та адміністрування»**

Спеціальність: **073 «Менеджмент»**

Освітня (освітньо-наукова) програма: **«Менеджмент»**

Спеціалізація – —

Факультет – менеджменту і економіки

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 073 – Менеджмент.

«27» серпня 2019 р. 18 с.

Розробник: **Нагаєв Віктор Михайлович**, професор кафедри менеджменту і адміністрування, доктор педагогічних наук, професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування.

Протокол від «27» серпня 2019 р. № 1.

Завідувач кафедри менеджменту і адміністрування,
професор

О.І. Гуторов

«27» серпня 2019 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки.

Протокол від «28» серпня 2019 року № 2.

Голова навчально-методичної комісії :
декан факультету менеджменту і економіки,
канд. екон. наук, доцент

Ю.Л. Філімонов

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів цілісну систему знань про освіту у вищій школі, уявлення про концепції, основні теорії, методологію, технології та методики викладання навчальних дисциплін у вищій школі, а також комплекс професійних умінь та навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків, повноважень та функцій у процесі підготовки кадрів управління в аграрній сфері.

Навчальна дисципліна охоплює теоретико-методичні основи теорії та практики педагогіки вищої школи за визначеними спеціальностями в системі наукових закономірностей, принципів та методів навчання в умовах фахової підготовки і становлення сучасного фахівця з управління в аграрній сфері.

Об'єктом навчальної дисципліни є освітньо-виховна система вищого навчального закладу та педагогічні технології у вищій школі.

Предмет дисципліни: системно організований навчально-виховний процес підготовки фахівців вищої кваліфікації з управління в аграрній сфері за сучасними педагогічними принципами.

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти;
- структуру вищої освіти в Україні та інших країн;
- специфіку науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- принципи розробки педагогічних технологій освітньо-виховної взаємодії зі здобувачами;
- різноманітні дослідно-експериментальні форми педагогічної діяльності;
- засоби активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- методи забезпечення ефективного управління навчально-творчою діяльністю здобувачів.

уміти:

- планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять;
- використовувати у педагогічній практиці найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку здобувачів;
- організовувати і проводити науково-методичну роботу;
- розробляти ефективну дидактичну систему організації навчально - виховного процесу;
- використовувати сучасні педагогічні технології організації освітньо - виховного процесу;
- використовувати засоби активізації навчально-творчої діяльності здобувачів вищої освіти та інноваційні методи навчання.
- апробувати інноваційні прийоми, методи та засоби навчання і виховання, що застосовуються в системі педагогічного процесу.

мати уявлення про (бути ознайомленим):

- структуру та зміст навчального процесу у вищому навчальному закладі.

особливості роботи викладачів, завідувача кафедри, деканату, адміністрації;
- педагогічний досвід викладацького складу університету ім. В.В. Докучаєва, апробацію найбільш ефективних прийомів і методів навчання, що застосовуються в системі вищої освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути такі компетентності:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності – здатність до науково-педагогічної діяльності у галузі управління та адміністрування; здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності.

Спеціальна (фахова, предметна) компетентність – здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

Програмні результати навчання:

– демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших;

– застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу;

– здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту;

– діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.

Міждисциплінарні зв’язки:

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни:

1. Філософія.

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни:

1. Методологія наукових досліджень.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»

Тема 1. Європейська освітня інтеграція

Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Системи вищої освіти в країнах Європи. Болонський процес як засіб інтеграції систем вищої освіти країн Європи. Цілі, принципи та етапи формування Європейської системи вищої освіти в Україні. Європейська кредитно-трансфертна система (ECTS), її принципи, шляхи і засоби адаптації

у вищу освіту України. Сучасні основні тенденції розвитку світової вищої освіти (глобалізація, інтеграція, демократизація, фундаменталізація, гуманізація та особистісна орієнтація тощо).

Гуманістично орієнтована модель підготовки фахівців у вищій школі як база для розвитку особистісного, інтелектуального й професійного потенціалу майбутніх економістів. Зміст та основоположні принципи особистісно-орієнтованого навчання та виховання фахівців у вищій школі. Методологія та методика використання особистісно-орієнтованого підходу в педагогічному процесі ВНЗ. Проектування майбутньої фахової діяльності як системоутворюючий елемент моделі професійної підготовки фахівців вищої школи.

Тема 2. Дидактичні основи підготовки фахівців у системі вищої освіти

Мета і завдання курсу "Педагогіка вищої школи" в системі підготовки аспірантів. Фахова вища освіта. Професійне навчання. Фахове мислення як складова професійного навчання. Формування процесу мислення. Фахова свідомість. Професійна психологія та виховання. Особливості підготовки фахівців з педагогіки вищої школи. Процес формування професійних знань.

Педагогіка. Предмет педагогіки. Історичний розвиток педагогіки. Внесок педагогів Я.А. Коменського, К.Д. Ушинського, А.С. Макаренка, В.О. Сухомлинського та інших у розвиток педагогічної науки. Категоричні поняття педагогіки: «виховання», «навчання», «освіта», «викладання».

Дидактика. Предмет дидактики. Дидактична система. Цілі і задачі навчання. Наукові закони, закономірності і принципи навчання. Зміст освіти та його компоненти. Методи, форми і засоби навчання.

Освітні рівні: початковий, перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий), четвертий (науковий). Освітньо-кваліфікаційні ступені вищої освіти: молодший спеціаліст, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук. Система післядипломної підготовки аспірантів. Система вищих навчальних закладів (ВНЗ) України: національний ВНЗ, університет, академія, коледж, технікум. Рівні акредитації ВНЗ.

Національна рамка кваліфікацій. Вимоги до фахівців з педагогіки вищої школи. Компетенція педагога вищої школи. Знання, вміння, навички та досвід творчої діяльності фахівця професійного спрямування. Досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього середовища фахівця професійного спрямування. Матриця професійно-кваліфікаційної моделі педагога вищої школи.

Тема 3. Організація навчального процесу у вищій школі

Державний стандарт вищої освіти. Навчально-методичний комплекс і його складові. Освітньо-наукова програма (ОНП) підготовки спеціалістів. Структурно-логічна схема підготовки спеціалістів. Освітньо-наукова характеристика. Кваліфікаційна характеристика. Навчальний план. його структура і порядок реалізації.

Графік навчального процесу, його роль і порядок складання. Навчальна програма. Типова навчальна програма. Робоча навчальна програма. Структурні складові робочої програми дисципліни. Порядок розробки робочої програми. Тематичний план, його зміст і порядок затвердження.

Навчальне навантаження викладача і його види. Робочий час викладача. Розподіл часу між окремими видами навчального навантаження. Планування навантаження на навчальний рік і семестр. Графік робочого часу викладача. Порядок його розробки і складання.

Роль кафедри в управлінні навчальним процесом. Задачі і форми роботи кафедри. Методи організації роботи кафедри. Зміст навчальної, методичної і наукової роботи кафедри. Функції завідувача кафедри. Функції викладацького складу кафедри. Форми контролю викладачів з боку завідувача кафедри.

Змістовий модуль 2. «ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ»

Тема 4. Методичні основи викладання у вищій школі

Лекція, її функції, класифікація. Етапи підготовки лекції. Композиційна структура лекції. Принципи композиції лекції. Особливості використання лектором лінгвістичних, паралінгвістичних і кінетичних способів впливу на аудиторію. Критерії оцінки лекції і лекційної майстерності.

Практичне заняття, його мета, функції і структура. Види і форми проведення практичних занять. Лабораторно-практичне заняття. Організація проведення практичного заняття. Критерії оцінки якості проведення практичних занять. Індивідуальне навчальне заняття.

Контроль, його мета і функції. Види контролю (поточний, проміжний, підсумковий). Атестація. Модульний контроль. Семестровий екзамен. Семестровий залік. Розробка екзаменаційних білетів і питань до заліків. Підготовка і організація проведення екзамену і заліку. Вимоги, що пред'являються до проведення іспитів і заліків. Організація проведення державних іспитів. Критерії оцінки якості проведення іспитів і заліків.

Мета і завдання курсового і дипломного проектування. Структура курсового і дипломного проекту. Вимоги до оформлення курсових і дипломних проектів. Організація роботи над курсовим і дипломним проектом. Організація захисту курсових і дипломних проектів.

Мета і завдання практичної підготовки здобувачів ЗВО. Види практик. Особливості їх проведення. Вимоги щодо організації проведення виробничої практики. Керівництво виробничою практикою. Структура і зміст звіту з виробничої практики. Організація захисту звітів з виробничої практики.

Управління позааудиторною роботою студентів. Вимоги щодо якості організації самостійної роботи здобувачів. Індивідуалізація самостійної роботи здобувачів. Критерії оцінки позааудиторної роботи. Організація

самостійної роботи здобувачів.

Тема 5. *Методологічні основи активізації навчального процесу*

Форми активізації навчального процесу. Дидактичні засоби активізації процесу навчання. Педагогічні технології. Соціологізаторська і біхевіористська педагогіка. Проблемне навчання. Програмоване навчання. Дистанційне навчання. Теорія поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперіна. Теорія управління процесом засвоєння знань Н.Ф. Талізінної. Алгоритмічний процес у педагогіці. Суб'єкт-суб'єктні відносини у навчальному процесі. Методи навчання. Проблемно-пошукові методи навчання. Методи формування зацікавленості до навчання. Метод розподілу ролей. Ігрове проектування. Операційно-рольові і ділові ігри. Методика розробки ділових ігор. Організація проведення ділових ігор.

Тема 6. *Організація кредитно-модульної технології навчання*

Концепція кредитно-модульної технології навчання. Відмітні риси організації кредитно-модульного навчання. Навчальний модуль. Модульний контроль. Рейтинг успішності здобувачів і організація його формування. Принципи кредитно-модульного навчання. Методика побудови модульних програм. Формування змісту навчальних модулів. Створення умов для організації кредитно-модульного навчання. Зворотний зв'язок у кредитно-модульному навчанні.

Тема 7. *Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю здобувачів вищої освіти*

Навчально-творча діяльність (НТД). Об'єкт і предмет дослідження НТД. Управління навчанням. Методи управління НТД. Теорія поетапного формування творчого досвіду В.П. Беспалько. Етапи прийняття науково обґрунтованого рішення творчої проблеми. Модель системи управління НТД. Проектування системи управління НТД. Процес управління НТД.

Дворівнева педагогічна технологія управління навчально-творчою діяльністю здобувачів. Етапи дворівневої педагогічної технології управління НТД. Педагогічні умови запровадження педагогічної технології управління НТД.

Дидактичні засоби та їх класифікація. Принципи підбору дидактичних засобів у навчальному процесі. Дидактичні ігри в системі управління НТД. Програми, підручники і навчальні посібники. Дидактичні моделі об'єктів і процесів змісту освіти. Дидактичні засоби наочного відображення навчальної інформації. Інформаційно-навчальні програми на базі ЕОМ. Індивідуалізація самостійної роботи здобувачів. Методичне забезпечення самостійної роботи. Процес самоуправління НТД здобувачів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	с.п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. «Теорія освітнього процесу у вищій школі»						
Тема 1. Європейська освітня інтеграція	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Дидактичні основи підготовки кадрів вищої освіти	14	4	2	-	-	8
Тема 3. Організація навчального процесу у вищій школі	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	40	8	6	-	-	26
Змістовий модуль 2. «Дидактичні основи навчально-виховного процесу»						
Тема 4. Методичні основи викладання у вищій школі	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Методологічні основи активізації навчального процесу	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Організація кредитно-модульної технології навчання	12	2	2	-	-	8
Тема 7. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю здобувачів вищої освіти	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	50	8	8	-	-	34
Усього годин	90	16	14	-	-	60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. <i>Європейська освітня інтеграція.</i> – концептуальні напрями розвитку вищої освіти в у Україні. – особливості систем вищої освіти у країнах Європи. Азії та Америки – Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти ✓ причини та цілі Болонського процесу ✓ адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу	1

2	Тема 2. <i>Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти</i> – дидактика та її історичний розвиток – зміст освіти – наукові закони, закономірності і принципи навчання – методи, форми і засоби навчання – мета і завдання курсу “Педагогіка вищої школи»” – особливості викладання менеджменту в системі економічної освіти	1
3	Тема 3. <i>Організація навчального процесу у вищій школі</i> – педагогічні технології та їх роль в активізації навчального процесу – теорія проблемного навчання менеджменту – програмоване навчання – дистанційне навчання – модульно-рейтингова технологія навчання	1
4	Тема 4. <i>Методичні основи викладання у вищій школі</i> – Лекція, її функції, класифікація. – Етапи підготовки лекції. Критерії оцінки лекції і лекційної майстерності. – Практичне заняття, його мета, функції і структура. Види і форми проведення практичних занять. – Організація проведення практичного заняття. Критерії оцінки якості проведення практичних занять. – Контроль, його мета і функції. – Вимоги, що пред’являються до проведення іспитів і заліків.	1
5	Тема 5. <i>Методологічні основи активізації навчального процесу</i> – методи навчання та їх класифікація – проблемно-пошукові методи навчання – ігрове проектування у навчальному процесі – ділові і дидактичні ігри у навчальному процесі дидактичні засоби активізації процесу навчання	1
6	Тема 6. <i>Організація кредитно-модульної технології навчання</i> – Педагогічна технологія, її взаємозв’язок з освітніми та навчальними технологіями. – Класифікація педагогічних технологій. – Технологія проблемного навчання. – Технологія програмованого навчання. – Технологія соморозвиваючого навчання. – Дистанційна технологія навчання.	1
7	Тема 7. <i>Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю здобувачів вищої освіти</i> – вимоги щодо підготовки сучасних фахівців – навчально-творча діяльність і її види – теорія поетапного формування творчого досвіду – організація навчально-творчої діяльності здобувачів – методи управління навчально-творчою діяльністю	1
	<i>Всього</i>	8

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. <i>Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти</i> Завдання. <i>Розробка професійно-кваліфікаційної моделі фахівця</i> — роль і призначення професійно-кваліфікаційної моделі керівників і спеціалістів с.-г. виробництва — структура і зміст професійно-кваліфікаційної моделі — порядок складання професійно-кваліфікаційної моделі	1
2	Тема 3. <i>Організація навчального процесу у вищій школі</i> Завдання. <i>Розробка кредитно-модульної програми навчальної дисципліни</i> — роль і призначення навчальної програми — структура і зміст робочої програми порядок складання робочої програми дисципліни	1
3	Тема 3. <i>Організація навчального процесу у вищій школі</i> Завдання. <i>Розробка і складання індивідуального графіка роботи викладача</i> — роль і призначення графіка роботи викладача — вимоги щодо організації праці викладача — структура і зміст індивідуального графіка роботи викладача — порядок складання індивідуального графіка роботи	1
4	Тема 4. <i>Методичні основи викладання у вищій школі</i> Завдання. <i>Складання індивідуального навчального плану викладача</i> — роль і призначення навчального плану — структура і зміст навчального плану викладання дисциплін — порядок складання навчального плану	1
5	Тема 4. <i>Методичні основи викладання у вищій школі</i> Завдання. <i>Складання плану-конспекту лекції, оцінка лекційної майстерності</i> — лекція, її функції і класифікація — композиційна структура лекції — етапи підготовки лекції — особливості читання лекцій з дисциплін управлінського циклу — критерії оцінки лекційної майстерності	2
	<i>Всього</i>	6

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
--	—	—

8. Самостійна робота

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються аспірантом самостійно під методичним керівництвом викладача. Самостійна робота аспіранта відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета СР – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у аспірантів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Види самостійної роботи аспірантів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

Пор. №	Тема	Джерело інформації	Кількість годин
1	Тема 1. <i>Європейська освітня інтеграція</i>	Національна доктрина розвитку освіти (Указ Президента України від 17 квітня 2002 р. - № 347/2002) // Освіта України. - № 29, 18 липня 2001 р. - С.4-6.; Державна національна програма "Освіта" (Україна ХХІ століття). - К.: Райдуга. 1994. - 61 .	8
2	Тема 2. <i>Дидактичні основи підготовки кадрів вищої освіти</i>	Закон України «Про вищу освіту» // Урядовий кур'єр. - 2014. - № 86. - 15 травня. Національна рамка кваліфікацій / Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. - Київ.	8
3	Тема 3. <i>Організація навчального процесу у вищій школі</i>	Положення „Про організацію навчального процесу підготовки фахівців за кредитно-модульною системою у ХНАУ ім.	10

		В.В. Докучаєва” / Кол. авторів. - Харків, 2005. - 18 с. Нагаєв В.М. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні / <i>Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу</i>: монографія. - Х.: ХНАУ, 2006. - С. 234-241.;	
4	Тема 4. <i>Методичні основи викладання у вищій школі</i>	Статут Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва // Знання. - 2012. - № 1. - 2 вересня.; Нагаєв В.М. Дидактичні ігри в системі поетапного контрполю знань” / <i>Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу</i>: монографія. - Х.: ХНАУ, 2006. - С. 291-323.)	8
5	Тема 5. <i>Методологічні основи активізації навчального процесу</i>	Нагаєв В.М. Проектування організаційних моделей управління навчально-виховним процесом / <i>Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу</i>: монографія. - Х.: ХНАУ, 2006. - С. 370-383.)	8
6	Тема 6. <i>Педагогічні технології у вищій школі</i>	Положення „Про організацію навчального процесу підготовки фахівців за кредитно-модульною системою у ХНАУ ім. В.В.Докучаєва” / Кол. авторів. - Харків, 2005. - 18 с. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання: Навч. посібник. - К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. - 127 с.	8
7	Тема 7. <i>Дидактичні основи управління навчально- творчою діяльністю здобувачів вищої освіти</i>	Нагаєв В.М. Дидактичні засади впровадження дворівневої педагогічної технології управління навчально-творчою діяльністю студентів вищих навчальних аграрних закладів: Монографія. - Х.: Колегіум, 2012.- 217 с. Організація навчально-дослідної роботи студентів: методичні рекомендації./ О.В. Захаренко, М.О. Горін, В.М.Нагаєв - Х.: ХНАУ, 2005. - 48 с.	10
Всього			60

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (далі ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Педагогіка вищої школи». ІНДЗ дозволяє здобувачам опанувати необхідними практичними навичками при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ.

ІНДЗ здобувачі виконують самостійно протягом вивчення дисципліни з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вимоги до оформлення ІНДЗ

ІНДЗ припускає зміст наступних елементів наукового дослідження:

- практична значущість;
- комплексний і системний підходи до вирішення поставленого завдання;
- використання сучасних теоретичних методологій та наукові розробки досліджень за даною темою;
- застосування творчого підходу й відображення власного бачення вирішення поставленого завдання.

Комплексний і системний підходи використається для розкриття теми й полягає у тому, що предмет дослідження підлягає багатобічному вивченню: теоретичні положення, практичні рішення й наробітки, аналіз, шляхи поліпшення й умови реалізації. При цьому необхідно дотримувати взаємозв'язку, послідовності й логічності викладу.

Використання сучасних теоретичні методології і наукові розробки досліджень за даною темою необхідно для проведення аналізу й обґрунтування засобів поліпшення ряду аспектів предмета й об'єкта дослідження. Для цього треба використати сучасні вітчизняні й закордонні результати досліджень.

Тему ІНДЗ здобувач виконує згідно з варіантом за останньою цифрою залікової книжки. Під час вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи». Аспіранти виконують одне ІНДЗ.

ІНДЗ повинно містити наступні розділи:

1. Титульний аркуш містить:
 - назва вищого навчального закладу;
 - назва кафедри;
 - назва навчальної дисципліни;
 - номер варіанта;
 - дату подачі ІНДЗ викладачеві на перевірку – день, місяць, рік;
2. Зміст. Відбиває назву розділів (параграфів і т.п.) письмової роботи, які розкривають зміст ІНДЗ. Всі сторінки нумеруються (праворуч угорі). Винятком є титульний аркуш, тому нумерацію починають із цифри «2».
3. Вступ. Розкриває сутність, стан наукового завдання і її значення роботи. Тут же вказуються мету й завдання дослідження.

4. Основна частина. Розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам ІНДЗ.

5. Висновки. У висновках указують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.

6. Список літератури. Джерела розмішують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Інтернет джерела з обов'язковою вказівкою, яка інформація утримується на цьому сайті (порталі). Не допускається вказівка пошукових сайтів.

7. Додаток. До додатків можуть входити різноманітні таблиці, ілюстрації, схеми, діаграми та ін. У разі їх наявності оформлення відбувається наступним чином: після списку літератури оформляють окрему сторінку з написом у центрі: „ДОДАТКИ”, номер якої є останнім, котрий ставиться до обсягу ІНДЗ. Нумерацію додатків виконують шляхом використання заголовних букв алфавіту (А, Б, В,...), які розміщують праворуч у верхньої частині аркуша.

8. Вимоги до оформлення. Обсяг роботи 20 друкованих сторінок шрифт Times New Roman, 14, полуторний інтервал; поля: 20 мм з усіх сторін.

Тематика ІНДЗ

1. Зміст Державної національної програми “Освіта України - XXI століття”

2. Психолого-педагогічні та соціальні аспекти підвищення якості підготовки кадрів економічного профілю.

3. Становлення багаторівневої системи підготовки кадрів в університеті.

4. Зміст освіти в системі підготовки менеджерів.

5. Структура системи навчального процесу.

6. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток.

7. Показники якості підготовки спеціалістів: кваліфікаційні характеристики, критерії оцінки якості навчання.

8. Цілі, види і форми контролю якості навчання.

9. Професійна майстерність викладача.

10. Контроль якості викладання дисциплін управлінського циклу.

11. Диференціація контролю знань, умінь і навичок здобувачів.

12. Комплексний аналіз якості підготовки кадрів за результатами контролю.

13. Навчально-методична документація кафедри: нормативна, планова, методична, навчальна, звітно-інформаційна.

14. Розробка часткових методик викладання.

15. Створення навчально-методичного комплексу з дисципліни.

16. Інноваційні технології навчання у вищій школі.

17. Психологія взаємовідносин студентів і викладачів при аудиторній роботі.

18. Проблеми уваги у студентській аудиторії.

19. Упровадження модульно-рейтингової технології навчання.
20. Індивідуальна робота в умовах групового навчання.
21. Засоби навчання. ТЗН у навчальному процесі.
22. Самостійна робота здобувачів у процесі навчання.
23. Характеристика навчальних програм.
24. Професійна підготовка фахівців.
25. Мотивація і стимули відмінного навчання здобувачів і ефективної роботи викладачів.
26. Педагогічні експерименти. Передовий досвід у навчальному процесі.
27. Методи активізації навчання та організація їх впровадження.
28. Розвиток демократичних основ навчального процесу.
29. Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю.
30. Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення освіти.

10 Методи навчання

В системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання: пояснювально-ілюстративний, спонукальний, інструктивно-практичний, репродуктивний, діяльнісний, проблемного викладу, евристичний, дослідницько-пошуковий. Основними організаційними формами наведених вище методів навчання є: лекції, семінарські і практичні заняття, ділові і дидактичні ігри, тренінги, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, складання і рішення тематичних кросвордів, наукові семінари, дебатні турніри, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.

11. Методи контролю

Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань (заліку) за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за трьома напрямками:

I — контроль систематичності та активності роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях;

II — контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання;

III — контроль за виконанням модульних завдань.

Проміжний контроль за опануванням дисципліни здійснюється за спеціально розробленими завданнями теоретичного та практичного характеру, які оцінюються за 100-бальною системою по кожному з модулів.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль та самостійна робота							Підсумковий залік	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				залік	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10		
30			40				30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
77-81	C		
64-74	B	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: методичні рекомендації до практичних, семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». / В.М. Нагаєв. – Х.: ХНАУ, 2019. – 36 с.

2. Нагаєв В.М. Методичні рекомендації по впровадженню модульно-рейтингової технології навчально-творчої діяльності студентів для викладачів вищих аграрних навчальних закладів / укл. В.М. Нагаєв / Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків, 2002.–76 с.

3. Нагаєв В.М. Університетська освіта : Програма та методичні вказівки до проведення навчальної практики / В.М. Нагаєв, П.О. Абраменко / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х., 2013. – 28 с.

4. Нагаєв В.М. Організація навчально-дослідної роботи студентів: Методичні рекомендації / В.М. Нагаєв, О.В. Захаренко, М.О. Горін . – Х.: ХНАУ, 2005. – 48 с.

5. Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (ухвалено вченою радою від 10.06.2018 р., протокол № 10, наказ № 393 від 20.06.2018 р.).

6. Статут Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва // Знання. – 2018. - № 1. – 2 вересня

7. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01.07. 2014 р. // Голос України. – 2014. – № 148.5.

14. Рекомендована література

Основна

1. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. - К.: Стильна типографія, 2019. – 237 с.

2. Нагаєв В.М., Портян М.О. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. – Х.: «Стильна типографія», 2018. – 289 с.

3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. - К.: ЦУЛ, 2006. –237 с.

4. Нагаєв В.М. Університетська освіта: навч. посібник / В.М.Нагаєв. - Х.: СТ, 2015. – 217 с.

5. Петров Э.Г. и др. Современные технологии обучения в высшей школе / Э.Г. Петров, Л.Н. РадвансДокая, Н.В. Шаронова: учеб. пособие. – Х.: Коллегиум, 2007. – 172 с.

6. Зиновьев Ф.В. Методика экономического обучения: учеб. пособие для экон. вузов. - Симф.: Таврия, 2001. – 160 с.

7. Педагогіка: Навч. посібник / І.М.Богданова, І.В. Бужина, Н.І. Дідусь та ін. - Х.: Одиссей, 2003. – 352 с.

8. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі: навч. посібник. – К.: Аграр. освіта, 2003. – 229 с.

9. Товажнянський Л.Л., Сокол Є.І. Болонський процес: цикли, ступені, кредити: навчальний посібник. – К.: МОН, 2004. –78 с.

Додаткова

1. Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті : монографія / Кол. авторів: Т.Ю. Андріяко, Т.А. Борова, Т.О. Дмитренко та ін. Херсон : П.П. Вишемирський В.С., 2017. 496 с.

2. Кремінь В. Філософія освіти ХХІ століття // Урядовий кур'єр. 6 лютого 2003 року, № 23. – С.6-7.

3. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / Укл. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков. - К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. - 24 с.

4. Нагаєв В.М. Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу: монографія. Х.: ХНАУ.

2006. 536 с.

5. Нагаєв В.М. Дидактичні засади впровадження дворівневої педагогічної технології управління навчально-творчою діяльністю студентів вищих навчальних аграрних закладів: монографія. Х.: Колегіум, 2012. 217 с.

6. Нагаєв В.М. Методологічні засади управління навчально-творчою діяльністю студентів: монографія. Х.: Стильна типографія. 2018. 151 с.

7. Хуторской А.В. Современная дидактика: учеб. для вузов. СПб: Питер, 2001. 544 с.

8. Коменский Я.А. Великая дидактика // Избранные педагогические сочинения. М.: Педагогика, 1982. - Т.1. 656 с.

15. Інформаційні ресурси

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази) сайти Міністерства освіти і науки України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Головних управлінь освіти та науки на обласному та районному рівнях, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Інформаційні сайти:

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.

2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.

4. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.